

VÄLIKYSYMYS 7/2006 vp

Ilmastonmuutos ja energiansaannin turvaaminen

Eduskunnalle

EU:n komission tuoreen energia- ja ilmastopakettin mukaan unionin jäsenmaiden on sitouduttava yksipuolisesti leikkaamaan kasvihuonekaasujen päästöjä viidenneksellä vuoteen 2020 mennessä. Komissio haluaa EU:n ottavan edelläkävijän roolin päästöjen leikkaamisessa.

Komission tavoite on hyvä. Ilmastonmuutos on yksi vakavimmista koko maapalloa koskevista uhkista. Mikäli päästöjä ei saada kuriin, seuraukset voivat olla katastrofaaliset. Sadat miljoonat ihmiset joutuvat muuttamaan merenpinnan kohoamisen ja kuivuuden takia, taudit leviävät, eliölajit kuolevat sukupuuttoon ja ilmaston lämpeneminen aiheuttaa tuhoisia sääilmiöitä.

Ilmastonmuutoksen ennaltaehkäisy maksaa huomattavasti vähemmän kuin se, että ei tehdä mitään. Suomen mahdollisuudet vaikuttaa suoraan maailman kokonaispäästöihin ovat kiistatta pienet. "Think globally — act locally" on kuitenkin edelleen hyvä ohjenuora. Jos esimerkiksi Matti Vanhanen ei olisi estänyt ydinvoiman lisärakentamista eduskuntapöydällä vuonna 1992, niin Suomessa tuotettaisiin nykyistä enemmän ympäristöystävällistä kotimaista sähköä.

Vaikka maailmanlaajuisesti Suomen energiaratkaisut ovat pieni muuttaja, niin vaikutusvaltamme ei kuitenkaan tarvitse olla samaa luokkaa. Omalla panostuksellamme, esimerkillämme ja toiminnallamme voimme vaikuttaa niin EU:ssa kuin laajemminkin kansainvälisillä foorumeilla.

Valitettavasti SDP:n ja keskustan punamultahallituksen energia- ja ilmastopolitiikkaa on lei-

mannut päämäärättömyys ja päättämättömyys. Selvityksiä on kyllä teetetty, mutta johtopäätökset puuttuvat edelleen. Samalla kansalaisten epätietoisuus energiansaannin ja sähkön hintakehityksen osalta on vain kasvanut. Suomella olisi ollut mahdollisuus nousta EU:n energiapolitiikan suunnannäyttäjäksi, mutta tähän Vanhasen hallituksella ei ollut halua.

Hallitukselta on puuttunut koko vaalikauden ajan määrätietoinen ohjelma, jolla huolehdittaisiin tulevaisuuden energiantarpeista sekä vastattaisiin ilmastonmuutoksen väistämättä aiheuttamiin ongelmiin. Eduskunnassa oppositio on useita kertoja perännyt kaikkien päästöttömien energiaratkaisujen valmistelun välitöntä aloittamista ja mahdollisten lainsäädännöllisten esteiden kartoittamista ja poistamista. Nämä päätökset ovat edelleen hallitukselta tekemättä.

Hallitus toi eduskunnan käsittelyyn energia- ja ilmastopoliittisen selontekonsa reilu vuosi sitten. Selonteko ei sisältänyt kovin montaa uutta päätöstä, vaan perustui pitkälti jo viime vaalikaudella linjattuihin periaatteisiin. Hallitus on lisäksi teettänyt useita mm. sähkömarkkinoiden toimintaa koskevia selvityksiä, joiden osalta poliittinen yhteenveto ja toteutettavista toiminnoista päättäminen ovat jääneet tekemättä.

Energia- ja ilmastopoliittisen selonteon hyväksymisen yhteydessä kesäkuussa 2006 eduskunta hyväksyi kahdeksan lausumaa, joissa veloitettiin hallitusta aktiivisiin toimiin ilmastopolitiikassa. Eduskunta mm. velvoitti hallituksen ryhtyvän toimiin kohtuuhintaisen energian saan-

nin turvaamiseksi sekä huolehtimaan energiantuotannon monipuolisuudesta ja mahdollisimman suuresta omavaraisuudesta. Eduskunta myös edellytti hallituksen ryhtyvän Suomen EUpuheenjohtajuuskaudella aktiivisiin toimiin kansainvälisen ilmastopolitiikan aikaansaamiseksi.

Näitä asioita edistääkseen ja patistellakseen hallitusta liikkeelle kokoomus vaati jo marraskuun lopulla pääministeriä antamaan tammikuun aikana eduskunnalle energia-asioita koskevan ilmoituksen. Tällaista ilmoitusta ei eduskunnan työskentelyaikatauluihin ole tähän mennessä merkitty.

Suomen energiariippuvuus tuonnista ei saa enää kasvaa, vaan meidän on pyrittävä energiantuotannossa nykyistä suurempaan kotimaisuusasteeseen. Päästöttömien energialähteiden osuutta energiantuotannossa on lisättävä määrätietoisesti, ja Suomen on käytettävä hyväksi kaikki uusiutuvien energialähteiden, varsinkin vesivoiman ja bioenergian, mahdollisuudet. On myös panostettava energian säästöön, hajautettuun energiantuotantoon, uusiutuviin energialähteisiin sekä uusien energiantuotantomuotojen tutkimukseen ja kehitykseen.

Tämä ei kuitenkaan millään riitä nykyisen, saati tulevan energiantarpeemme tyydyttämiseksi.

si. Puhdas ja turvallinen kotimainen ydinvoima on parempi vaihtoehto perusvoiman tuottamiseen kuin kivihiihi tai sähkön tuonnin lisääminen esimerkiksi Venäjältä.

Hallituksen energia- ja ilmastopolitiikka ei täytä näitä vaatimuksia. Hallitukselta on puuttunut määrätietoinen ohjelma, jolla huolehdittaisiin tulevaisuuden energiantarpeista sekä torjuttaisiin ilmastomuutosta. Hallituksen toimet kansainvälisen ilmastoyhteistyön tiivistämiseksi ovat olleet riittämättömiä.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä eduskunnan jo viime kesänä hyväksymien energia- ja ilmastopoliittisten velvoitteiden toteuttamiseksi sekä

millä keinoilla hallitus aikoo turvata Suomen energiantuotannon monipuolisuuden ja mahdollisimman suuren omavaraisuuden sekä kuluttajille kohtuullisen sähkön?

Helsingissä 12 päivänä tammikuuta 2007

Jyrki Katainen /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Anne Holmlund /kok
Jyri Häkämies /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jari Koskinen /kok
Seppo Lahtela /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok

Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok
Tuija Nurmi /kok
Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Arto Satonen /kok
Timo Seppälä /kok

VK 7/2006 vp — Jyrki Katainen /kok ym.

Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Raija Vahasalo /kok
Jan Vapaavuori /kok

Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok
Ben Zyskowitz /kok